

Vejledning til forældre om klagemuligheder i forhold til mobning

Der er oprettet en National Klageinstans mod Mobning, som Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) varetager. Elever og mindreårige elevers forældremyndighedsindehavere (herefter benævnt forældre) kan klage til Den Nationale Klageinstans mod Mobning hos DCUM, hvis skoler og uddannelsessteder ikke har en antimobbestrategi, herunder en strategi for digital mobning, eller hvis elever eller forældre ikke oplever, at uddannelsesstedet eller skolen gør nok for at stoppe mobning og lignende, [jævnfør "Lovbekendtgørelse nr. 316 af 05/04 2017 om elevers og studerendes undervisningsmiljø"](#).

Hvis forældre får kendskab til mobning eller lignende på en skole eller et uddannelsessted

Hvis man oplever, at der er mobning eller lignende på en skole eller et uddannelsessted, er det vigtigt, at man kontakter en medarbejder eller ledelsen på stedet og fortæller om bekymringen. Det er uanset om henvendelsen omhandler ens eget barn eller andre børn på skolen eller uddannelsesstedet. Herefter skal ledelsen vurdere, om der er tale om mobning eller lignende.

Når skolen eller uddannelsesstedet modtager en henvendelse om mobning eller lignende

Hvis ledelsen vurderer, at der er tale om mobning eller lignende, skal skolelederen straks træffe de her- og nu"-foranstaltninger, der er nødvendige for, at der kan gribes ind overfor de konstaterede problemer. Indenfor 10 arbejdsdage efter uddannelsesstedet, skolen eller den kommunale forvaltning er blevet opmærksom på et problem med mobning eller lignende, skal lederen sørge for, at der udarbejdes en handlingsplan. Fristen på 10 arbejdsdage løber fra det tidspunkt, hvor en medarbejder på uddannelsesstedet, skolen, skolebestyrelsen eller den kommunale forvaltning erfarer et problem. Handlingsplanen er et dokument, som kort ridser op, hvordan den givne problemstilling med det psykiske undervisningsmiljø tænkes løst i form af en beskrivelse af de handlinger, der vurderes at være nødvendige for effektivt at bringe problemerne til ophør. Ofte vil handlingerne berøre flere elever, da mobning og lignende er udtryk for et utrygt fællesskab og ikke kan isoleres til én elev. Ved at skrive ned, hvordan problemerne løses, kan der skabes en fælles retning for det genoprettende arbejde. Der er ingen øvrige formkrav til handlingsplanen. Berørte elever og deres forældre, hvis eleverne er under 18 år, vil skulle informeres om indholdet af handlingsplanen og om eventuelle her-og-nu-foranstaltninger. Dermed bruges dokumentet også til at skabe en gennemsigtighed for elever og forældre i forhold til skolens eller uddannelsesstedets håndtering af situationen.

Foranstaltningerne i handlingsplanen kan være kort- eller langsigtede og kan ligge på skole-, klasse- eller individniveau. Skolen eller uddannelsesstedet vurderer selv, hvilke konkrete indsatser der bedst muligt kan løse problemerne. Handlingsplanen revideres løbende efter behov.

Hvornår kan man klage?

Elever og mindreårige elevers forældre kan klage til skolen eller direkte til Den Nationale Klageinstans mod Mobning, hvis fx:

- elever og forældre ikke oplever, at skolen gør nok for at stoppe mobning eller lignende
- skolen ikke har en antimobbestrategi og herunder en strategi for digital mobning
- skolen ikke har foretaget de midlertidige her-og-nu-foranstaltninger, der er nødvendige for at gribe ind i forhold til konstaterede problemer frem til iværksættelsen af handlingsplanen
- skolen ikke har udarbejdet eller gennemført den vedtagne handlingsplan, eller at handlingsplanen ikke er tilstrækkelig til at løse problemet
- skolen ikke har informeret de berørte elever og forældre om, hvilke tiltag de har vedtaget.

Klagen skal være begrundet og kan være både mundtlig og skriftlig.

Klagen skal desuden være aktuel, dvs. at en klage skal omhandle den skole, som eleven går på på det tidspunkt der klages. Man kan således ikke klage over mobning og lignende på tidligere skoler.

Håndtering af klager

Man kan klage til én af de ansatte på uddannelsesstedet eller skolen, og man må selv bestemme, hvem man vælger at klage til. Det kan være en lærer, ressourceperson eller lederen på uddannelsesstedet eller skolen. Man kan også klage direkte til Klageinstansen mod Mobning, som i så fald vil videresende klagen til skolen, og samtidig være orienteret om klagens forekomst – med deraf følgende mulighed for at følge op på sagen. Det er vigtigt, at man beskriver, hvad det er, man klager over. Hvis man vil klage skriftligt, kan man anvende klageinstansens skabelon, som man kan finde [her](#).

Hvis elever under 18 år klager, vil forældrene som udgangspunkt få at vide, at eleven har klaget og vil, sammen med eleven, løbende blive informeret om sagens gang (direkte fra klageinstansen). Hvis en leder modtager en klage, skal vedkommende kvittere for modtagelsen enten skriftligt eller mundtligt. Hvis det er en elev under 18 år, der har klaget, skal både elev og forældre have en kvittering for klagen.

Som udgangspunkt er det kommunalbestyrelsen, der skal behandle klager over mobning og lignende ved kommunale uddannelsessteder, mens det er skolebestyrelsen ved privat-, friskoler og ungdomsuddannelser. Den pågældende bestyrelse kan dog vælge at uddelegere klagebehandlingen til eksempelvis skolelederen, som så bliver klageansvarlige. Hvis det er kommunal- eller skolebestyrelsen, som skal behandle klagen, skal skolelederen sørge for, at klagen inklusiv al relevant dokumentation bliver fremsendt. Når sagen er blevet tilstrækkeligt oplyst og forældrene og eleven (efter alder og modenhed) er blevet inddraget, skal skolelederen vurdere, om klagen skal have "medhold", "delvist medhold" eller "ikke medhold".

- "Medhold i klagen": Medhold betyder, at den klageansvarlige giver eleven og forældrene ret i samtlige af deres klagepunkter. Afgørelsen og planen for det videre arbejde sendes til klager, og klager kan kommentere på dette inden 20 kalenderdage. Hvis klager er tilfreds med afgørelsen og planen, bortfalder klagen. Hvis klager ikke er tilfreds med afgørelsen, skal den, der er ansvarlig for klagebehandlingen, sende klagen videre til klageinstansen, som vil vurdere klagen.
- "Delvist medhold": Delvist medhold betyder, at den, der er ansvarlig for klagebehandlingen, kun giver eleven og forældrene ret i dele af deres klagepunkter. Afgørelsen og planen for det videre arbejde sendes til klager, og klager kan kommentere på dette inden 20 kalenderdage. Hvis klager er tilfreds med afgørelsen og planen, bortfalder klagen. Hvis klager ikke er tilfreds med afgørelsen, skal den, der er ansvarlig for klagebehandlingen, sende klagen videre til klageinstansen, som vil vurdere klagen.
- "Ikke medhold": Ikke medhold betyder, at den klageansvarlige ikke giver eleven og forældrene ret i deres klagepunkter men derimod mener, at skolen eller uddannelsesstedet har handlet tilstrækkeligt i situationen. Afgørelsen sendes til klager, og klager kan kommentere på dette inden 20 kalenderdage. Hvis klager er tilfreds med afgørelsen, bortfalder klagen. Hvis klager ikke er tilfreds med afgørelsen, skal den, der er ansvarlig for klagebehandlingen, sende klagen videre til klageinstansen, som vil vurdere klagen.

Klageinstansens afgørelse af en klage

Den Nationale Klageinstans mod Mobning vil vurdere, om skolen har overholdt sine handlepligter og træffe en skriftlig afgørelse herom. Der er tre mulige udfald:

- Afvisning: Dette sker hvis klageinstansen vurderer, at den ikke kan behandle klagen. Det kan f.eks. være, hvis klagen handler om forhold på en skole, eleven ikke længere går på.
- Godkendelse (stadfæstelse): Hvis klageinstansen vurderer, at den, der behandlede klagen lokalt, har truffet en rigtig beslutning i sagen, vil klageinstansen godkende den lokale afgørelse.
- Ændring: Hvis klageinstansen vurderer, at den, der behandlede klagen lokalt, ikke har truffet den rigtige beslutning i sagen, kan klageinstansen ændre den lokale afgørelse.

Hvis klageinstansen endda vurderer, at skolen eller uddannelsesstedet ikke har overholdt lovens handlepligter, kan den udstede påbud til de ansvarlige, som for privat- og friskoler og ungdomsuddannelser er skolebestyrelsen, og for folkeskoler er kommunalbestyrelsen. Klageinstansen vil fastsætte en rimelig frist for efterlevelse af påbuddet, hvilket normalt er mindst 14 dage. Et påbud betyder, at de initiativer, som påbuddet lyder på, skal igangsættes, hvilket kan være konkrete initiativer til at stoppe mobningen og lignede på skolen. Påbuddet vil ofte kræve, at skolen dokumenterer indsatsen af hensyn til klageinstansens opfølgning.

Sanktioner

Den Nationale Klageinstans mod Mobning kan anbefale sanktioner, hvis den har givet et påbud, som ikke er blevet udført inden fristen. Sanktionerne er forskellige alt efter, om der er tale om en kommunal skole dvs. folkeskole eller en selvejende skole dvs. privat- eller friskole eller en ungdomsuddannelse.

Kommunale skoler (folkeskoler):

Hvis en kommunal skole ikke efterlever et udstedt påbud, vil klageinstansen kunne anmode Statsforvaltningen om at påse, at kommunalbestyrelsen efterlever påbuddet. Statsforvaltningen anvender således sin kompetence til at kunne udøve sin fagedfunktion og i yderste konsekvens træffe afgørelse om tvangsbøder til de medlemmer af kommunalbestyrelsen, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen ikke har efterlevet påbuddet.

For selvejende skoler (privat- og friskoler samt ungdomsuddannelser):

Undervisningsministeren kan efter anmodning fra klageinstansen tilbageholde tilskud til selvejende skoler, som indenfor en rimelig frist ikke har efterlevet et udstedt påbud. Tilbageholdelsen af tilskud kan vare, indtil påbuddet er efterlevet og i nogle tilfælde helt bortfalde.

Klageinstansen fastsætter størrelsen på tilbageholdelsen af tilskud, som vil blive fastsat under hensyn til uddannelsesstedets økonomi, og der vil oftest ikke være tale om større beløb end op til 100.000 kroner, som vil være ved særligt grove tilfælde. Et særligt groft tilfælde er eksempelvis, hvis ledelsen har været opmærksom på, at mobning eller lignende har fundet sted, men ikke har grebet ind, på trods af alvorlige konsekvenser for berørte elever og forældre.